

УДК 351.824.1:338.45](477)

Метіль Р. Р.,

Денисюк А. В.

Студенти 3 курсу

Юркевич О.М.

к. е. н. доцент кафедри

корпоративних фінансів і контролінгу

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ В УКРАЇНІ

На сьогоднішній в світі спостерігається значне зростання кількості індустріальних парків (далі - ІП). Інвестиційна активність в економіці лише збільшує їхню популярність, оскільки сутність функціонування індустріальних парків зумовлена в залученні інвестицій, як правило, у виробництво високотехнологічної продукції. [1, с. 25]

Україна не є винятком, адже в нашій країні регулярно створюються нові ІП, розвитком яких в основному займається держава. Зокрема, в Україні є окремий нормативно-правовий акт, що регулює діяльність ІП - Закон «Про індустріальні парки». Спробуємо детальніше розібратися в питанні державної підтримки розвитку індустріальних парків в Україні та довести, що в них є майбутнє.

Значущість, поширеність та ефективність індустріальних парків підкреслюється світовою практикою. Зокрема, у США створено 400 ІП, в Чехії – понад 100, в Польщі – понад 60, в Туреччині – 263. Також у В'єтнамі на 200 ІП припадає 25% ВВП та 40% залучених інвестицій, що вкотре вказує на те, яку роль ІП можуть відігравати в економіці країни в цілому. Слід зазначити, що індустріальні парки в різних країнах можуть суттєво відрізнятися за своїми розмірами, економічними показниками, числом підприємств, чисельністю працівників тощо.

Проте їхньою спільною характеристикою є спеціалізація на високотехнологічних виробництвах. [2, с. 18]

Для того, щоб краще зрозуміти ситуацію із індустриальними парками в Україні, пропонуємо ознайомитися із статистичною інформацією, складену Міністерством економіки України (рис. 1 та рис. 2):

Рис. 1 – Кількість індустриальних парків в Україні [3]

Примітка: Індустриальний парк Центральний було виключено із Реєстру у 2018 році, тому на даний момент функціонують лише 52 ІП

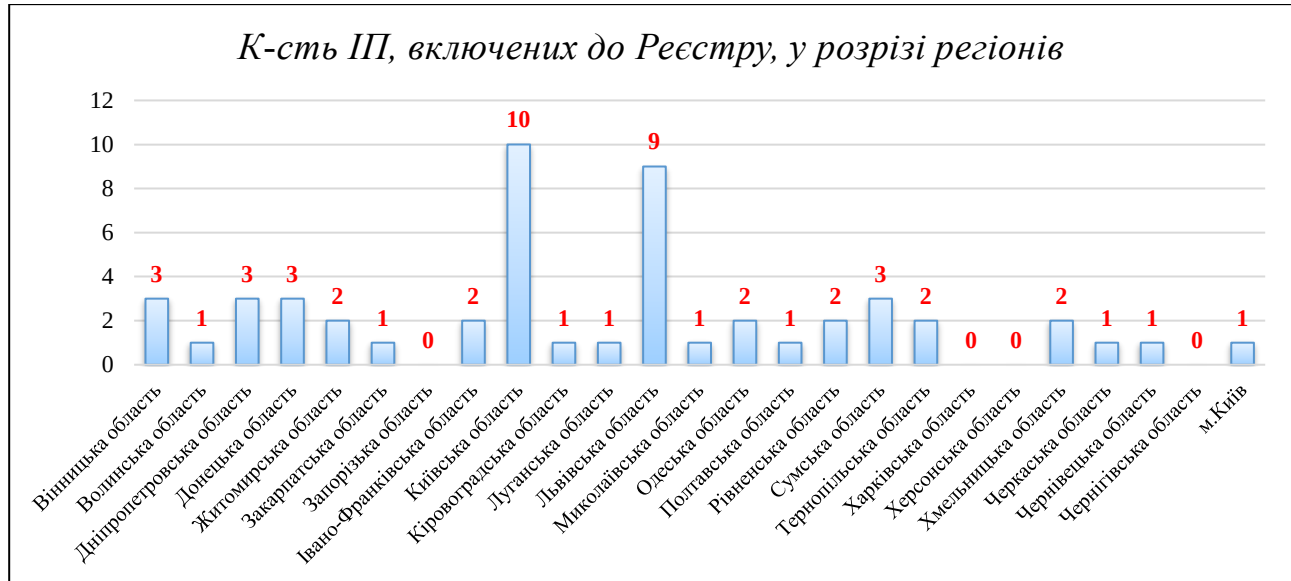

Рис. 2 - К-сть ІП, включених до Реєстру, у розрізі регіонів [3]

Як бачимо із наведеної інформації, на даний момент в Україні зареєстровано 52 ІП. Найбільше ІП було зареєстровано протягом 2017 року, а найменше протягом 2016 та 2020 років. Після певного спаду реєстрацій ІП після 2017 року, спостерігаємо підвищення у 2021 році. Також важливо зазначити, що найбільше

zareєстрованих ІП є в Львівській та Київських областях, 9 та 10 відповідно.

Попри зазначену кількість функціонуючих ІП в Україні, не можна стверджувати, що їх розвиток є надзвичайно стрімким, чи відповідає закордонним міркам. Також варто відзначити, що внесок створених парків в економіку країни є незначним. Причиною такої ситуації може бути відстороненість держави у вирішенні проблем індустріальних парків та недосконалості законодавства. Зокрема, політика розвитку ІП вимагає удосконалення засад та механізмів державної підтримки за наступними ключовими напрямками:

1. Інтегрування політики підтримки розвитку ІП з політикою розвитку стратегічних галузей промисловості, смарт-спеціалізації, кластерного розвитку.
2. Запровадження системи диференційованої державної підтримки ІП залежно від напрямку їхньої спеціалізації та належності виробництв до стратегічних галузей.
3. Пріоритизація інструментів розвитку інфраструктури та сервісного забезпечення діяльності ІП порівняно з наданням податкових, митних та інших преференцій, які мають розглядатися в якості додаткових інструментів.
4. Розбудова інституційного підґрунтя розвитку ІП [4, с. 4-6]

Враховуючи той факт, що Україна прагне зробити свою політику більш “європейською”, пропонуємо використати для вдосконалення системи розвитку ІП зарубіжний досвід. Власне, спираючись на це, можемо виокремити наступні стимули, що наразі використовуються в міжнародній практиці для індустріальних парків: кредити за спеціальними пільговими ставками, звільнення від податків та мит, субсидіювання оренди, надання землі на пільгових умовах, субсидіювання тарифів на електрику та воду, преференційні тарифи на телекомунікаційні послуги, спрощені регуляторні процедури, єдине вікно, колективне використання послуг та активів, створення житлової та комунальної інфраструктури для працівників.

Варто зазначити, що вище наведено загальні чинники, що сприяють розбудові ІП в державі. Відповідно у різних країнах існують різні способи державної підтримки ІП. Наприклад, у Польщі виробники в індустріальних парках можуть

отримати звільнення від сплати корпоративного податку або податку на доходи фізичних осіб, часткове звільнення від податку на майно, а у Чехії держава надає гранти до 300 тис. крон (12 тис. дол. США) за створення нового робочого місця на території індустріального парку [5, с. 44].

Отже, підсумовуючи все вищесказане можна зробити висновок, що Україні необхідно не лише спиратися на закордонний досвід, але й розробити свій специфічний шлях вдосконалення та підтримки ІП. Зокрема, на даний момент у нашій державі функціонує Закон «Про індустріальні парки», що регламентує діяльність вітчизняних ІП. Також створено Реєстр індустріальних парків, учасники якого можуть розраховувати на підтримку з боку держави. Попри деякі недоліки у сучасному українському законодавстві, не можна говорити, що у вітчизняних ІП немає майбутнього, оскільки Україна з кожним роком намагається стати ближчою до своїх європейських сусідів.

Список використаних джерел:

1. Чорний Р., Румянцева Г. Індустріальні парки як інструмент модернізації регіональної економіки *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. 2017. Вип. 22. С. 24-32.
2. Слободян Г.М. Індустріальні парки у світовій та українській економіці *Міждисциплінарна курсова робота* Тернопіль: ТНУ, 2017. 48 с.
3. Індустріальні парки в Україні - Сайт Міністерства економіки України URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=6463d3ba-aa13-4e54-8db9-0f36642c43d9&tag=IndustrialniParkiVUkraini> (дата звернення 06.11.2021)
4. Шевченко А.В. Щодо удосконалення державної підтримки розвитку індустріальних парків в Україні. *Записка національного інституту стратегічних досліджень* 2021. 9 с.
5. Галасюк В.В. Індустріальні парки: світовий досвід та перспективи створення в Україні *Економічний аналіз: зб. наук. праць* Тернопіль: ТНЕУ, 2018. Том 28. № 1. С. 40-50.